

Vd. 172.
1.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.

Contenta in hoc Volumine I.:

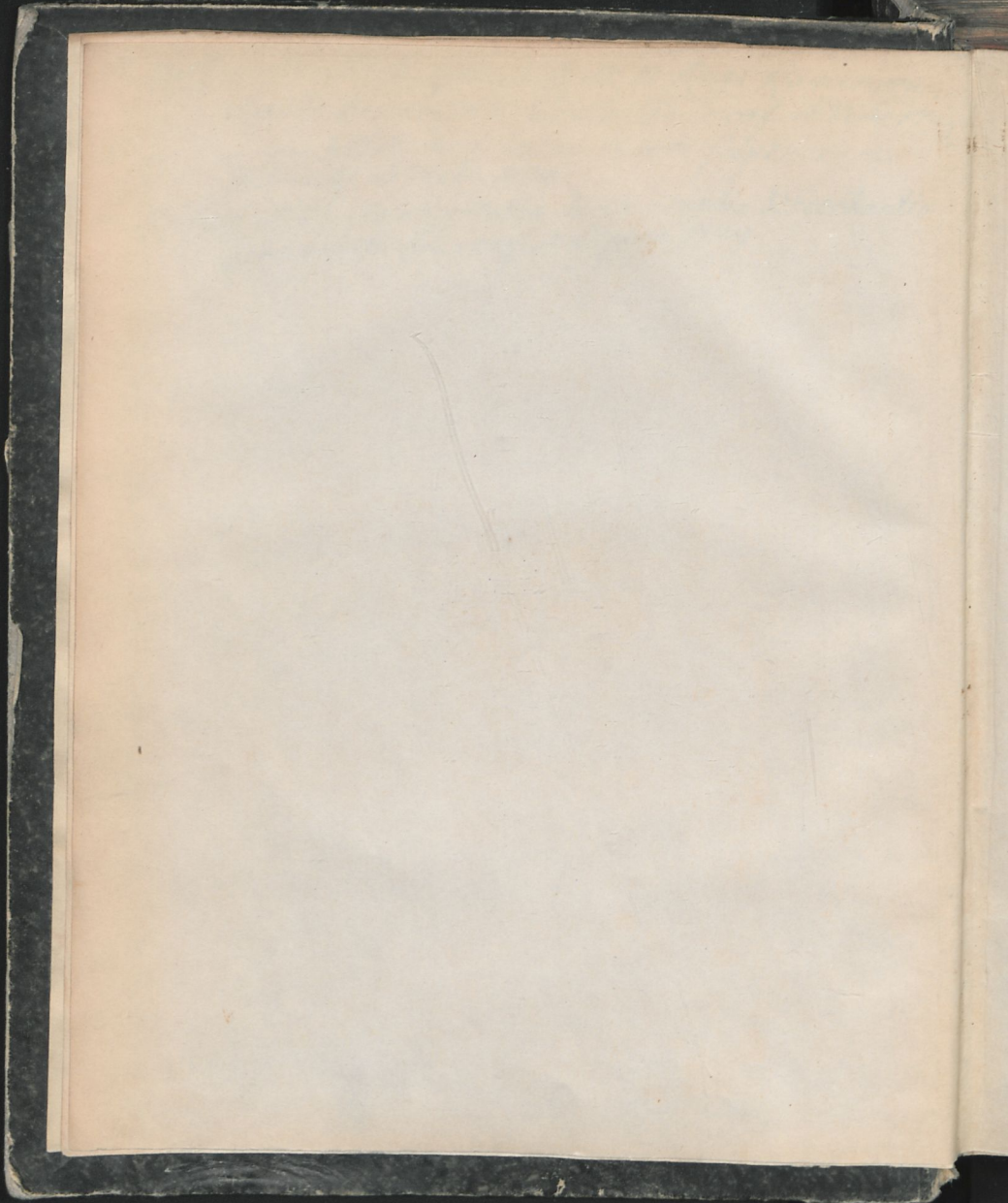
1. Ueber die Pflichten und die Rechte der Natur, Mis erit die
Fürst Max Jakob, Prinz von Nassau
in der Regierung angedacht zu sein. 1718.
2. Sagittarii, Thomae, disput. de iure et privilegio Comitum
Palatinorum Casareorum. Jenae 1620.
3. Wildvogel, Christn., Dissert. de capitulatione perpetua. Jenae
1718.
4. Gribner, Mich. Henr., exercitatio de iure legitimandi Comitum
Palatinorum in Terris Principum Imperii. Vitemb.
5. Horn, Capp. Henr., de Thuringiae Landgraviorum iure suffragandi
in rebus Imperii. Vitemb. 1708.
6. Werner, Balth., ad Caesaris Caroli VI. capitulationem,
Dissertatio II. Vitemb. 1710. (Causa Clusana in quibus Imperii)
7. Fenckler, Ludov. Gust., Dissert. iuridica, sive Caesaris Josephi nu-
perae capitulationi insertarum noviter additionum
considerationes. Altdorf. 1692.
8. Wildvogel, Christn., Dissert. de filiis Electorum. Jenae 1711.
9. Mencke, Henrich, Dissert. I. de Friderico III. sapiente, Vicario
Imperii. Lipsiae 1712.
10. de Munchhausen, Gerlach. Adolph., Dissert. de vicariatu Italiae.
Jenae 1712.
11. Rinn, Euchar. Gottl., et Jac. Gottl. Linck Anallecta historica
de origine Electorum. Altdorf. 1712.
12. Synker, Nic. Christoph., tractatus politica de Rege Romanorum.
Halae 1726.
13. Memoire instructif et impartial sur l'election d'un Roi des
Romains. 1751.
14. Magovii, Jo. Jac., exercitatio de regali imperialique Augu-
storum Germaniae Augustarumque coronatione. Lipsiae
1723.

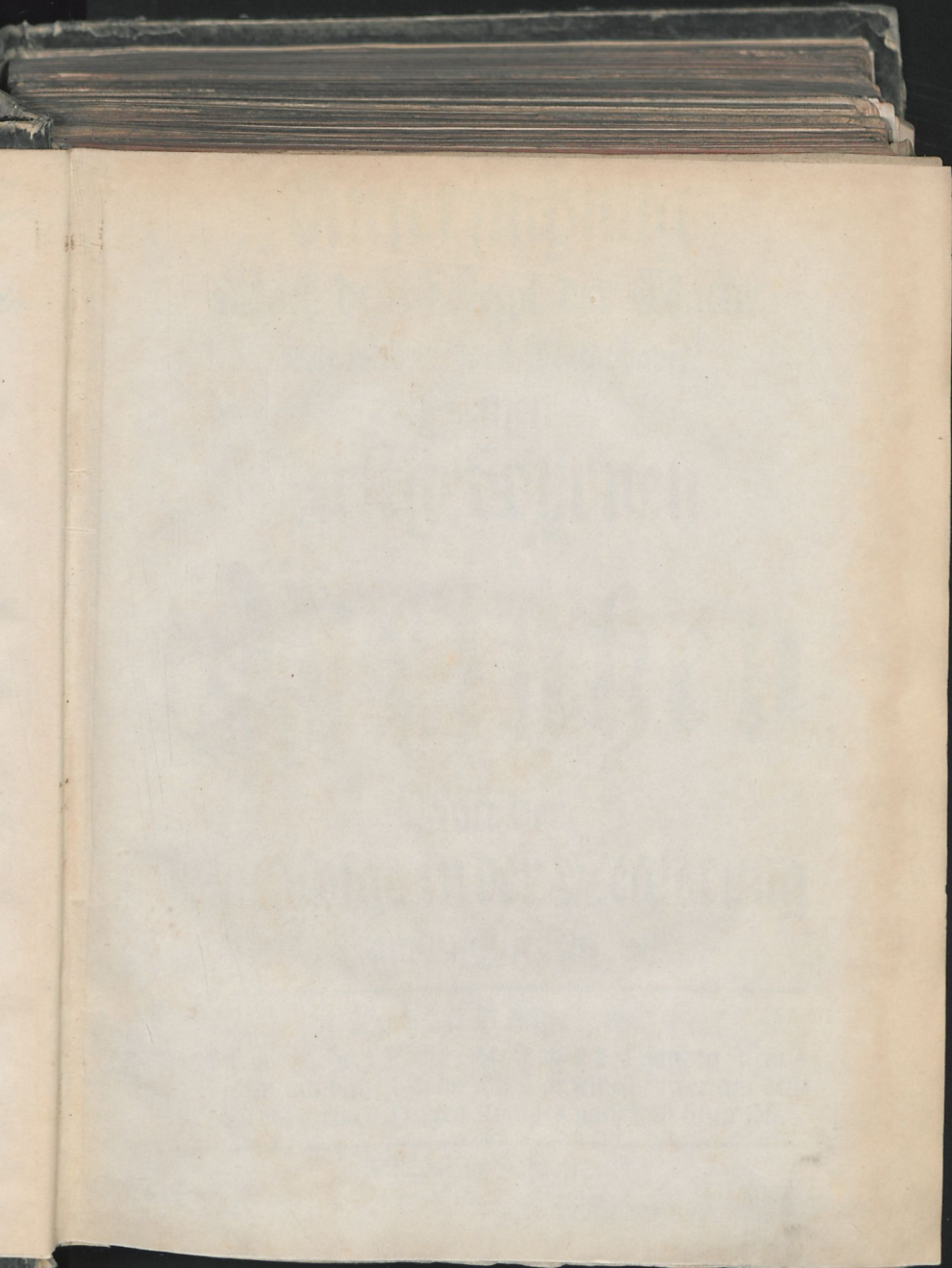
15. Hoffmann, Christ. God., dissert. de Rege Romanorum
vivente Imperatore electo. Francof. ad Viadr. 1733.
16. ——— dissert. de origine et iure sceptrorum.
Francof. ad Viadr. 1736.
17. Mulleri, Petri, commentatio de concordia discordantis
Germaniae. Francof. et Lipsiae 1729.

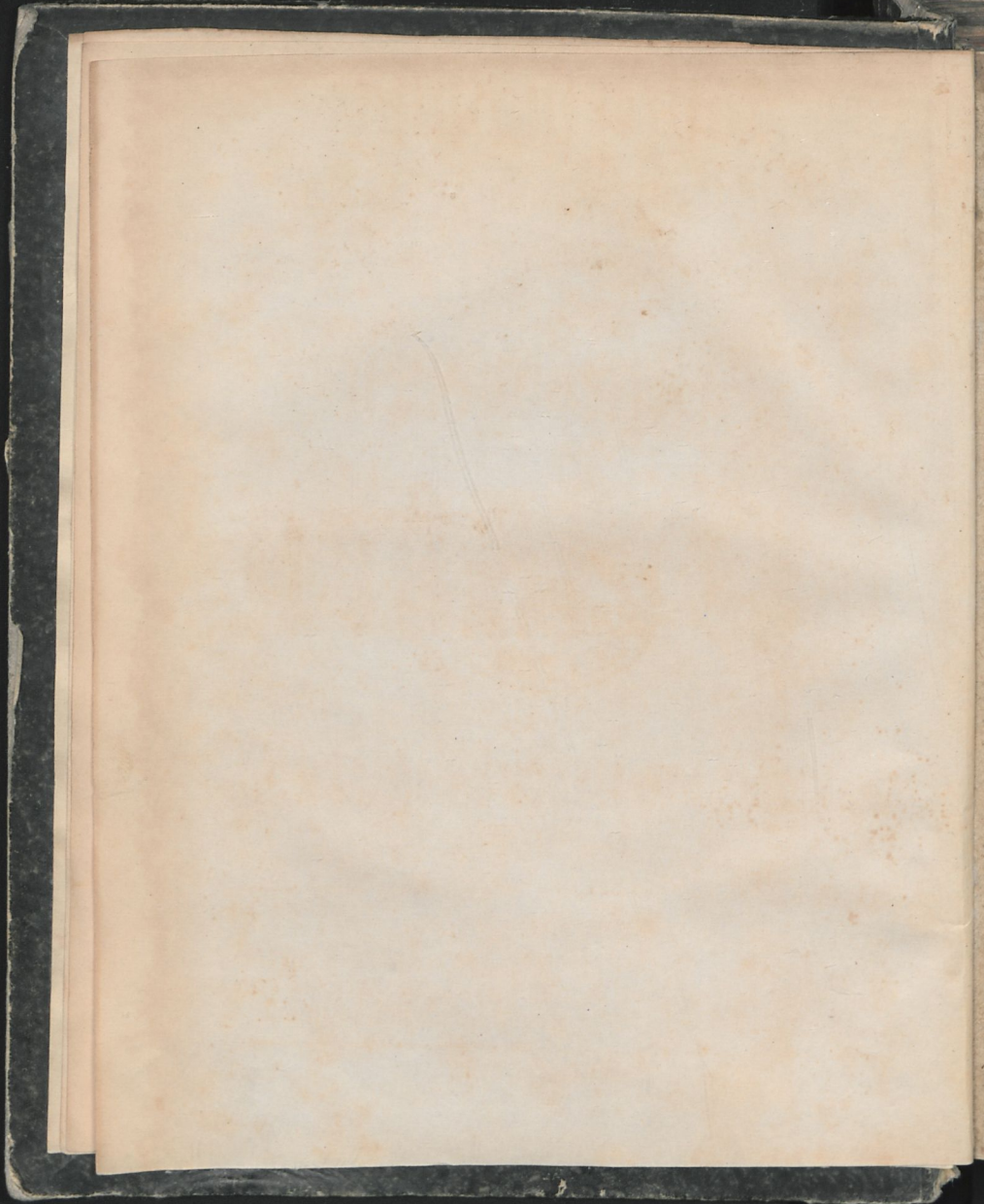
407
4133.

415

11

11.

775

Handwritten mark

L. L.

ANALECTA HISTORICA

DE

ORIGINE ELECTORVM,

DISPUTATIONE CIRCVLARI

PROPONVNT

EVCHARIVS GOTTLIB RINK, P.P.

ET

JACOB GOTTLIB LINCK.

ANNO MDCCCXII DIE XIV MAII

ALTDORFI NORIBERGENSIVM
TYPIS KOHLESHACAD, TYP,

Handwritten flourish

No. 9.

11

15

INSTITUTION

1811

EXAMINATION

IN THE

UNIVERSITY OF

no. 2

1811

Jo
de
In
co
qu
illa
mu
feu
fid
de
me
vit
tiz
adi
qu
pro
run

J. J.

ANALECTA HISTORICA

De

ELECTORVM ORIGINE.

De origine Electorum, summorum S. Romani Imperii principum, qui Regibus pares judicantur, Cap. Jos. art. 5. & summo elogio, quod columnæ sint fundamentales Imperii, orti, non condecorantur, Aurea Bulla c. 12. §. 1. Cap. Jos. art. 3. tot jam scripsere eruditi viri, ut aliquid superad-

Opinio, quod Electores tempore interregni, non omni dubio caret.

dere, idem esset ac post Homerum Iliades scribere velle. Institutum etiam nostrum eo non tendit, quod crambe bis cocta tædium parare velimus lectori. Stat firma sententia, quod procul habitis omnium reliquorum opinionibus, sola illa veritate nitatur ac fundamento, quæ collegium celsissimum tempore interregni magni, quo post mortem Friderici II, seu, ut alii malunt, post decessum Cunradi IV. & Richardi, afficta fuit Germania, nactum fuisse formam & assertum jus, demonstrat. Sed quamvis in se vera sit hæc positio, non tamen extra omnem dubitationis aleam posita est. Satis vexavit eruditorum ingenia locus Martini Poloni, qui huic sententiæ ex diametro obstat, & de quo infra plura; Nobis autem adhuc plura validissima obvenere dubitandi argumenta, quæ, an ab aliis mota vel remota fuerint ignoramus. Ea propter animo concepimus etiam ab his verissimam Electorum Epocham liberare. Ansam præbuit colloquium, quod me-

4
 mecum seruit Illustris Reipubl. Norib. Illustris Senator, Hier. Guil. Ebner ab Eschenbach, qui vanæ gloriæ inimicus, hoc immortale debitæ & justæ laudis argumentum sibi parat, dum vi humanitatis & civilitatis, neminem nisi sui amore captum, & summa eruditionis profunditate instructiorem dimittit.

*Variorum
 de Electo-
 rum origine
 sententiæ.*

Antequam rem propositam aggredimur, non extra oleas vagari videbimur, si omnium opiniones circa Electorum originem, uno verbo tantum tangamus, ut nimirum videamus, in quas loca opposita magis inclinent. Carolus Magnus, Imperialis dignitatis in Germanicas Gentes primus translator, etiam Electoralis summi ordinis primus auctor a quibusdam vocatur. Secundi hoc illustre facinus Ottoni III. Saxoni adscribunt, quibus Papicolæ imprimis adherent. Tertii, qui nimirum cum Cardinali Cusano sentiunt, Henricum sanctum nominant. Quarti Theodoro de Niem ductore, initium quarunt in Constitutione Conradi II. Quinti Peuceri Chronico confisi, Fridericum I. Barbarossam laudant. Sexti omnium rectissime sentientes vocari merentur, qui tempore interregni hoc factum esse putant. Septimi a seducto Goldasto seducti, Ottonis IV. supposititium decretum agnoscunt. Octavi cum Beuthero juniorem ætatem amantes, in Carolo IV. denique subsistunt. De quibus omnibus plura videri possunt apud Limnæum, Schwederum & alios Juris Publ. Dd.

*Periodi, quæ
 circa ele-
 ctionem ob-
 servandæ
 sunt.*

His expositis videndum, quænam periodi observandæ veniant in electione Imperatoris. Germaniæ historia omnis dividenda est in duas periodos insignes: Primo quod electio peracta fuerit a toto populo nullo statuum excluso; hæc præcipuos Principes, qui a negotio hoc summo Electores vocati fuerunt, & secundam constituunt periodum. Prima periodus iterum mutationem passa est circa tempora Henrici IV. In-

Imperatoris. Nam ad hujus usque principis regnum obtinuit successio partim hereditaria partim electiva; h. e. sequebatur filius patrem, consensu tamen populi, nec a stirpe regia temere recedebant status. Tempore vero Henrici IV. tectinis Pontificum, imprimis infernalis Hildebrandi seu Gregorii VII, eo effectum, ut Imperium mere electivum redderetur. Hoc eligendi per tot successionis membra usque ad nostra tempora exercitum fuit, primo ab omnibus statibus, tandem ab Electione Rudolphi I. a solis Electoribus, ut diximus.

Sine dubio retinuerunt Germani a Francis hanc electionis formam in imperio. *Carolus M. cum senectute premeretur, Filium Ludovicum, Aquitania Regem, congregatis Francorum primoribus, cunctorum consilio consortem Regni & Imperialis nominis hære dem constituit*, verba sunt Eginhardi. Ludovicus Lotharium filium in generali populi conventu Aquisgrani habito, more solito Imperii sui socium constituit, ut Annales Franc. A. 817. testantur. Verba *more solito* interpretanda sunt ex loco Eginhardi, cunctorum nimirum consilio. Hoc obtinuit in Gente Carolina, quæ Germaniæ dominabatur usque ad Ludovicum infantem, cum quo extincta fuit. Vidimus etiam per pactionem Confluentinam, quæ A. C. 860. facta, quam potestatem in omni negotio Ludovicus Rex proceribus Germaniæ concedebat, promittens Articulo X. quod illorum communi consilio, veluti adiutorum & cooperatorum assensum præbere velit, a quo constitutio successoris non excludenda est.

Statum Germaniæ post Ludovicum Infantem refert *Wittekindus Corbeienfis: Regi Ludovico non erat filius, omnisque populus Francorum atque Saxonum querebat Ottomii diademata imponere regni: ipse vero, quia jam gravior recusabat onus Imperii, ejus tamen consultu Conradus quondam*

Ut Franci, ita Germani eligebant Imperatores.

Electio Imperatorum usque ad Fridericum II. obtinet.

dux Francorum eligitur in Regem. Luitbrandus L. 7. c. 7. memorat, *suasisse Conradum morientem, ut proceres Henricum Saxonum & Thuringorum ducem prudentissimum, Regem eligerent, præterito fratre Conradi.* Henricus Auceps *cum se gravari jam morbo sensisset, convocato omni populo designavit filium Ottonem Regem, annotante id Witekindo L. 1. Otto Magnus A. 961. in Italiam ire disponens, fidelium multitudine Wormatie coadunavit, ubi consensu & unanimitate regni procerum totiusque populi, filius ejus Otto Rex eligitur.* Regino Chron. L. 2. A. 961. *Ottone II, mortuo, de Imperatore substituendo, inter primates dissentitur, aliis filio ipsius Ottoni imperium deberi certantibus, aliis odio Imperatricis, a filio ejus imperium transferre volentibus ad Henricum ducem filium Henrici, qui fuit frater primi Ottonis. Hic Henricus ipsum Ottonem puerum factiose raptum in custodia tenet, sed principes puerum de manu Henrici extorquentes in regno sublimant.* Sigeb. Gemb. A. 986. *Reliquorum Imperatorum seriem usque ad Fridericum II, eorumque a populo factam electionem, ex autoribus coævis, collegit Onuphrius Panvinius in tr. de Comitibus p. m. 316. quo lectorem brevitatis causa ablegamus.*

*Tempore
Henrici IV.
status de ele-
ctione sanc-
ciunt legem.*

Talis itaque successio partim hæreditaria partim electiva, obtinuit usque ad tempora Henrici IV. sine lege sola consuetudine & bonis moribus, qui à primis temporibus Germanis pro præcepto fuere, fulcita & confirmata. Cum autem Papalis iniquitas Acheronta moveret, ut Imperatoris auctoritatem quæ Romanæ injustitiæ obstabat, labefactum ireret, sub specie sanctæ expeditionis, quosdam principes Germaniæ alexit, ut regno ejicerent Henricum, eademque iniquitate eligerent Rudolphum Suevum. Ne autem, quod præcipue in votis habebat Pontifex, in una familia diutius commora-

ri

ri posset hæc summa dignitas, utpote quod maxime perniciosum esset Romanæ Tyrannidi, hanc constitutionem a quibusdam Germaniæ statibus fieri curavit, quam refert Auctor belli Saxonici: *Hoc sibi communi consensu probatum; Romani Pontificis auctoritate est corroboratum, ut Regia potestas nulli per hereditatem cederet, sed filius Regis, etiamsi valde dignus esset, per electionem spontaneam, non per successionis lineam proveniret, si vero non esset dignus Regis filius, vel sicum nollet populus, quem Regem facere vellet in potestate haberet.*

Hæc constitutio etiamsi tumultuarie facta, postea pro lege habita fuit, nobis vero loco probationis est, quod primis temporibus omnis populus elegerit, nec à familia Imperatoris recesserit, & quod hoc observatum fuerit usque ad electionem Rudolphi Habsburgensis. Ut nihil desideretur, testimonia de Friderici II. Conradi Richardi & Alfonsi, electione quæ à Panvinio omisæ, sunt adjicienda. Urspergensis de Friderico sequentem in modum loquitur: *A. D. 1220. Otto excommunicatus denunciatur. Tunc principes Alemanniæ Rex videlicet Bohemia, Dux Austria, Dux Bavaria, Landgrafus Thuringia, & alii complures convenientes, Fridericum Regem Sicilia elegerunt, cui etiam olim cum adhuc in eunis esset juraverant fidelitatem: Per hunc Urspergensis locum, etiam verba Godofredi Monachi ad A. 1212. interpretanda sunt: Fridericus Rex Sicilia in Alemanniam venit, ubi à cunctis Principibus & nobilibus superiorum partium, letus suscipitur. Quod Fridericus II. Filium Conradum consensu omnium Germaniæ statuum successorem nominaverit, autor est Mathæus Paris. p. 786. p. 807. Electio Richardi & Alfonsi quæ in dissidio principum facta, non à principibus qui nunc Electores vocantur, tantum peracta, sed à multis*

simul

simul aliis principibus, etiam si Mariana de rebus Hispanicis L. 13. c. 10. solos Electores nominet, qui autem peregrinus & nostrævi scriptor est. Sed audiamus excerpta Pappenheimii ex Chronica Augustensi sub Anno 1257. quæ edidit Illustris Freherus R. G. T. I. *Principes regni pro eligendo Rege jam diu habitis diversis conventibus tandem definitum electionis diem in octava Epiphania statuunt in Frankensfurt celebrandum, ubi dum quidam convenissent, Moguntinus, Colonienfis Archiepiscopus, & Ludovicus Comes Palatinus Rheni, ac frater suus Dominus Henricus dux Bavaria, in Richardum fratrem Regis Anglia convenerunt; & electus ab ipsis subsequenter in die Ascensionis Domini apud Aquisgranum in Regem ungitur, & potenter in regni solio collocarunt. Dominus autem Trevirensis Episcopus cum aliis quibusdam principibus, consentire nolens electioni prædicta in media quadragesima, fretus literis & autoritate Regis Boemia, ducis Saxonia, Marchionum de Brandenburg, & multorum principum, elegit Dominum Alphonsum Regem Hispania.*

Electio Rudolphi I. per solos electores celebrata.

Tandem etiam electio Rudolphi Habsburgensis accuratiori oculo est inspicienda, ut videamus mutationem quam eo tempore passa est Germania. Inspecturi autem sumus antiquissimos Historicos tantum, quorum fide etiam recentiores nituntur. Autor Chronici Colmariensis pro laconismo suo sub anno 1273. tantum dicit: *Comes Rudolfus de Habsburg in Regem eligitur Romanum.* Chronica Australis eodem anno his utitur verbis: *Comes Rudolph de Habsburg electus est in Regem Romanorum apud Francfurt auxilio comitis Palatini.* Reliquos principes tacet. Stero Althanensis vero qui ab initio seculi XIV. vixit & pro cævo habendus est, prærogativæ eligentium Septemvirorum, si non expressis, satis tamen intelligibilibus verbis, mentionem facit, dicens sub anno 1273.

1273. Mortuo Richardo Romanorum Rege Principes Imperii circa octavam S. Michaelis, ad eligendum alium Regem in Francofurt convenerunt, & dum omnes qui vocandi erant interessent, prater Henricum Ducem Bavaria, qui & solennes miserat nuncios, & per ratihabitionem suam electioni prabuit consensum, electus est Rudolphus Comes de Habsburg. Hæc mihi suppeditat editio Freheriana, plura fortassis addita sunt in editione Canisiana quæ locupletior. Idem Canisius profert Eberhardum Althanensem ejusdem ætatis Autorem, sed quæ testimonio eruditissimi viri Jo. Christiani Neu, in Mantissa ad W. heari Relectiones, Sect. 11. p. 159. per omnia cum Sterone non sine plagii suspitione, convenit. Omnium nobis commendatissimus est Albertus Argentensis qui vixit tempore Ludovici Bavari & Caroli IV. suamque historiam ab anno 1270. ad annum 1378. deduxit. Vir gravis & historiæ sui temporis sedulus indagator. Hic primus omnium Historicorum, quod ego quidem sciam, mentionem facit Electorum, singulosque nominat. Scio quidem quod Illustris Conringius in disp. de Elect. §. 25. cum Baronio sentit, ac si Martinus Polonus qui tempore Frider. II. vixit, Electores primo nominaverit ad annum 992. sed ille loquitur de septem officialibus eligentibus, suppresso nomine electorum, nec dicit quod soli eligant; id quod eodem etiam tempore fecit Epko Repko & Alb. Stadenensis, ut infra notabimus. Quibus omnibus non negamus, quod officiales ab antiquissimis temporibus primarii fuerint in Electione, sed non soli Electores. Magna enim est differentia, inter officiales eligentes, & inter Electores. Audiamus itaque totum textum Alberti nostri, de electione Rudolphi Habsburgensis: *In diebus illis, Electo Wernhero Archiepiscopo Moguntino ad urbem pro confirmatione proficisci volente, Rudolphus Comes prædictus per Electum li-*

Primus historicorum qui vocabulo electoris utitur est Alb. Argentensis.

zeri rogatus, ipsum ab Argentina usque ad Alpes euntem, eoque feliciter confirmato redeuntem, conduxit. Qui Archiepiscopus grates sibi agens, optavit ut nunquam moreretur, nisi Comiti de tanto officio responderet. Itaque Moguntinus feliciter procedens & prospere ad Ecclesiam suam est reversus. Quod postea fecit idem Episcopus, qui pro creatione Regis Romanorum Principes quorum intererat ad oppidum Franckfurt convocavit. Interea accidit, quod Pstaci Basilienses Stelliferos expulerunt: propter quod Rudolphus Comes congregatis suis amicis, cum Stelliferis & eorum fautoribus juxta capellam Biningen Basileam obsedit. Congregatis autem Principibus electoribus in Franckfurt, rege Bohemii dempto, & inter se de periculo diutine vacationis Imperii & de perditione juris Principum invicem conquerentibus, ac de persona eligenda, qua Imperio expediret, tractantibus: Moguntinus Rudolphi Comitis de Habsburg magnanimitatem ac sapientiam commendavit: multisque aliis potentibus nominatis, Moguntinus asserens, sapientiam & strenuitatem divitiis & potentia esse preferendas, pro Rudolpho Comite institit: Colonensem quoque & Treverensem ad id ipsum inducens. Dux autem Bavaria, qui clarissimam uxorem suam, ex patre Duce Brabantia, & ex matre de Hollandia natam, ob falsam adulterii suspicionem decollaverat, pater post Ludovici quarti Principis, convocans Burggravium de Norimberg presentem, qui & ipsius Rudolphi Principis extitit consobrinus, ait illi: Si Rudolphus prefatus promoveretur in Regem, quomodo essem ab ejus lesione securus? Habetne aliquam filiam, quam mihi daret in uxorem? Et illo asserente, quod Rudolphus sex haberet filias, & de danda sibi una, sub omnium bonorum suorum hypotheca Duci cavente, Dux annuit Moguntino. Quod audientes, Dux Saxonia,

xonia, & Marchio Brandenburgensis, qui & ipsi non habebant uxores, receptis cautionibus de aandis sibi Rudolphi filiabus, similiter consenserunt, sicque concorditer est electus, Anno Domini M. CC, LXXIII. XII. pridie Calendas Octobris. Juniores autores, ut Trithemius, qui in electione Wilhelmi Holland. Electorum mentionem facit, hic allegari non merentur.

Diximus quod antiquitus omnes status Imperii elegerint Imperatorem: hoc quoad prima tempora adeo verum est, ut ne quidem Civitates Imperiales à comitiis electionis causa institutis, essent exclusæ. Thulemarius quidem de Octoviratu c. 3. n. 7. 8. 9. etiã nobilibus immediatis hoc jus vindicat, sed origo hujus status incidit in ea tempora, in quibus potentiores principes excludere cœperunt a negotio electionis reliquos, ut itaque securum non sit concludere: sessionem habuerunt nobiles Imperii in comitiis, ergo etiam votum in Electionis negotio. Restius ipsis hoc negatur à Carpzovio de L. Regia c. 10. sect. 5. n. 37. Etiam civitates Imperii inimicum experiuntur Carpzovium l. a. nec non Bellarminum L. 2. de translatione Imp. quos mascule repellit Lehmannus in Chronico Spir. L. 5. c. 27. Conringius in disp. de Septemviris §. 22. Et certe Radevici & Guntheri verba, pro civitatibus militant, & quod electioni Friderici interfuerint testantur. Primus L. 2. de rebus gestis Friderici sequentem in modum loquitur: *Confluunt ex omnibus regni partibus cum magna frequentia Archiepiscopi, Episcopi multique alii ecclesiastici viri, Duces, Marchiones, Comites, Proceres, Consules, Civitatum judices.* Guntherus vero in Ligurino L. 1.

*Sic postquam sedere Duces, dubioque volutant
Pœfore, cui tanti regni tribuantur honores*

*Saxones & quorum Ripuaria nomine tellus,
Westphaliaque Vrbes & Norica rura regentes.*

Et mox addit:

Quaque suas urbes huc direxere potentes.

Sed non credo ob causam quæ sequitur, quod ultra Friderici tempora hac prærogativa gavissæ sint civitates.

*Electores
jus eligendi
pedetentim
manifestum
sunt.*

Potentiores Germaniæ principes qui summi officiales erant imperii, pedetentim hoc jus sibi vindicavere, ita ut reliqui quidem principes non exclusi essent ab electionis negotio, sed *nata vobis* sequi Electores essent coacti. Audiamus tres auctores qui omnes in seculo XIII. scripsere, quorum jam mentionem fecimus in antecedentibus. Primus est Martinus Polonus, cujus verba ad An. 983. sunt sequentia. *Licet tres Ottones per successionem generis regnaverint, post tamen institutum fuit, ut per officiales Imperii Imperator eligeretur qui sunt septem.* Albertus Stadenſis ad Annum 1240. de diffidio memorans inter Fridericum II. & Gregorium Pontificem, ita loquitur: *Papa Gregorius, insolentias metuens Imperatorias contra Ecclesiam, principes Germania super electione alterius sollicitavit, & nihil profecit, quia quidam principes rescripserunt, non esse sui juris Imperatorem substituere, sed tantum electum à principibus coronare; Electio enim ad istos dignoscitur pertinere. Ex praxatione principum & consensu eligunt Imperatorem Trevirensis, Moguntinus & Coloniensis: & de secularibus elegit Palatinus quia Dapifer est, Dux Saxonie quia Mareſchallus & Marggravius de Brandenburg quia Camerarius, Rex Bohemia qui Pincerna est, non eligitur quia non est Teutonicus. Tertius Auctor est Epko Repkoviſius Compilator Speculi Saxonici, qui L. 3. Art. 57. talem in modum loquitur: *In principis electione primus erit Episcopus Moguntin. Secundus Treverin. Tertius Colon. Primus inter illustres**

lustres Regni Palatinus Rheni, qui est dapifer. Secundus Dux Saxonie Marscalcus. Tertius Marchio Brandenburgensis Camerarius. Bohemia rex pincerna est, qui non eligit, quia nostra non est nationis. Præter istos succedit etiam electio omnium Principum Imperii tam clericorum quam laicorum, non quod sicuti prædicti, secundum eorum placitum eligere debeant, sed quem omnes illustres eligunt eandem præ cæteris in Regem nominabunt. Etiam si quædam horum autorum verba ad examen essent vocanda, imprimis id quod duo ultimi de exclusione Bohemi ab Electione proferunt, & quod Stadensis reliquis principibus jus coronandi confert, quæ mera sunt figmenta; vidimus tamen ex illis, officiales Imperii jam eo tempore prærogativa quadam gavisos esse, non tamen exclusis reliquis statibus.

Silentio premere non possum, quod illa controversia; An per A. Bullam licitum sit, plures quam septem constituere electores? auctoritate horum testimoniorum sit illustrata; nam si eo tempore, quo nati sunt summi officiales jus eligendi privative, plures fuissent quam septem, etiam plures habemus Electores, & Aurea Bulla in proemio, de septem candidabilibus, in unitate spiritus sepriformis lucentibus, tam magnifice vix potuisset fari. Commentatores etiam ad A. B. ut in sanctitatem numeri septenarii tam operose inquirerent, liberati fuissent. vide Thulemar, de Octov. c. 4. n. 6. seq. Hoc fortuito tantum factum, nec ob hanc causam, ut tribus & tribus dissentientibus Electoribus, septimus majora vota constituere possit, ut Onuph. Panvin. de Comitibus Imp. c. 9. autumat. Imperator autem, cui integrum est, de aulæ suæ splendore disponere, merito pro lubitu plures officiales Imperii constituit, quibus jura officiis cohærentia, deneganda non sunt. Ceterum plurima confusio quæ circa initium electorum

Licet per
A. Bullam
plures con-
stituere Ele-
ctores.

torum observatur, sine dubio originem trahit ab eo, quod Officiales Imperii ab Electoribus non bene separantur. Officiales enim Imperii veterem aulam Francorum Regum designant, ad cuius similitudinem officia in Imperio nostro à principio ejus, potentissimis procerum conferebantur, usque dum sequioribus temporibus, & forsitan Friderici I. tempore, ut incomparabilis Conringius inavult in disp. de Official. Imp. §. 14. Familix quædam hæreditario jure retinebant dignitatem, quæ antea personæ tantum dabatur.

Vox Elector, ante septem Electorum constitutionem jam in usu.

Luce meridiana itaque clarius est, officiales Imperii & reliquos principes, ad Rudolphi tempora, simul elegisse Cæsarem, & quod demum anarchiæ tempore, quam interregnum introduxerat, hanc prærogativam sibi vindicaverint soli Septemviri Officiales, quo factum, ut etiam Electores fuerint dicti; attamen ex modo allegatis locis, paullo serius factum fuisse videtur. Neminem autem offendat, si vocem *Electoris*, penes antiquiores scriptores inveniat, nam tunc de quovis principe eligente non vero de officialibus *κατ' ἐξοχὴν* est intelligenda; exempli loco sit c. venerabilem 34. X. de electione & Electi potestate, quod ab Innocentio III. qui anno 1198. Celestino in sede ut ajunt Apostolica successit, datum est, ubi de Electoris munere agitur, nam loquitur de Ottonis IV. electione qui testimonio Germanicorum Historicorum à principibus plurimis, non à septem tantum electus, v. Onuph. Panvin. de Comit. p. 345. seq. Summaria hujus capituli, Electores per classes numerantia, huc non spectant, utpote quæ sequiore tempore addita, quod etiam tyronibus notum: Hæc sententia quamvis optimorum historicorum autoritate & consensu confirmata, nihilominus à quibusdam impugnata fuit, quam validis lacertis nunc videbimus.

Pon.

Pontifex Romanus imprimis usus est doctorum Juris Canonici interpretatione, qui ab antiquissimis temporibus, hunc fucum vendiderunt credulis, ac si Otto III. una cum Gregorio V. unanimes consensu, constituissent collegium Electorum Septemvirale; ita ut hæc traditio jam ab anno 1250. invaluerit, quemadmodum doctissimus Conringius in disp. de Septemv. §. 23. putat. Videtur quidem hoc involvere quandam contradictionem, cum eo tempore Electorale Collegium nondum in ordinem redactum fuerit; sed ita se res habet, quod satis mirum. Nam circa tempus quo diem obiret Fridericus II. post quem adhuc Richardus & Alphonsus ni ab omnibus, à maxima tamen parte principum Germaniæ electi fuere, in Italia tres peregrini viri, Ecclesiæ addicti, & in verba Pontificis jurati, iisdem fere verbis, quod notandum, Septem viros eligentes Imp. nominant, & quod hi ab Ottone III. & Gregorio V. instituti fuerint asserunt. Primus est jam allegatus Martinus Polonus, qui scripsit circa annum 1250. in Chronologia Pontificum & Imperatorum; Secundus Henricus Card. Ep. Hostiensis Gallus, in cap. venerab. X. de Elect. & El. pot. scripsit hic ut Bellarminus in Scriptoribus Eccl. p. 201. notat A. 1261. Tertius est D. Thomas, de Regim. Principum c. 19. qui vixit circa annum 1265. Horum ipsa verba apponere juvat. Martinus, cujus verba in superioribus per compendium jam adduximus, sequentem in modum loquitur: *Licet tres Ottones per successionem generis regnaverint, post tamen institutum fuit, ut per officiales Imperii, Imperator eligeretur: qui sunt septem, videlicet tres Cancellarii, Moguntinus Germania, Trevirensis Gallia, & Coloniensis Italia. Marchio Brand. Camerarius. Palatinus Dapifer. Dux Sax. ense portat. Pincerna Rex Boemie. D. Thomæ verba hæc sunt: Orho Imperium tenuit usque ad tertiam generationem, quorum quilibet vocatus est Orho, & ex tunc*

*Obstant na-
sive senten-
tia, triuna
Catholico-
rum scripto-
rum testimo-
nia.*

*Desiderat
Pontifex,
ut Electores
ab illo con-
firmationem
petant.*

*Dubia ab
his autori-
bus mota
removen-
tur.*

*ut historia tradunt, per Gregorium V. genere similiter Theu-
tonicum, provisã est electio, ut videlicet per septem Princi-
pes Alemannia fiat, qua usque ad ista tempora perseverat.*
Eundem in modum scribit Hostiensis, quilibet contra veri-
tatem & satis obscure. Nihilominus horum testimoniorum
autoritate, & falsæ constitutionis Gregorii V. quæ in rerum
natura nunquam fuit, Bellarminus fretus, Lib. 3. de trans-
latione Imp. c. 4. contra Illyricum, Pontifici vindicat jus
constituendi Electores. Ob hanc causam etiam Papiçolæ,
imprimis Michael Lonigus, superiore seculo voluere, ut Ba-
variæ Dux confirmationem Electoratus a Pontifice peteret,
& nostro ægre tulit Papa, quod Potentissimus Luneburgensis
Electoꝝ, illo invito, hanc summam dignitatem nactus sit.

Nunc adductorum locorum obstantia a nostra senten-
tia removenda est. Per autenticoꝝ historicorum testi-
monia in antecedentibus jam allegata, constat, quod ad
Rudolphi usque tempora, Electores nondum acquisiverint
jus, ut soli eligerent Imperatorem, sed quia ipsorum auto-
ritas præ cæteris jam eminebat, siquidem Archi-Officiales
erant, quorum vota si non unica, tamen magis specta-
bilia, a quibus alii non recedebant: nam si schisma-
ta etiam in Imperio observamus, pars procerum Imperii ele-
ctionem non suscepit, nisi Archi-Officialis quidam negotio
præesset. Dixerunt itaque peregrini, vel nostrarum rerum
ignari, vel dividere cupientes Imperii status, quod soli Offi-
ciales hoc negotium peragerent, quia præcipui essent; &
ut Pontifici novum jus assererent, antiquam Ottonis & Gre-
gorii constitutionem finxerunt, quod hoc tempore, quo
Officiales emergere satagebant, sine illorum contradictione
fieri poterat. Quod huic asserto rei veritas obstat,
ipsi agnoscunt cordatiores Catholicici, & quod demum tem-
pore

pore Rudolphi Officiales elegerint soli, fatentur. Audiamus doctissimum Gonzalez. Tellez. ad c. Venerabilem, Operum T. I. p. m. 326. *In hoc historicorum & juris interpretum dissidio, reque prorsus extera, si quid mei iudicii est, existimo Electorum collegium & numerum, constitutione Pontificia institutum esse, ut Catholicorum sententia docet, & probat; sed cum per hanc constitutionem exceptis predictis septem Electoribus, alii principes excluderentur ab electione, illa non ita ab initio fuit admissa & amplexa, usque per schismata orta in electione Friderici II. & aliorum Imperatorum, ingentia mala experia fuerunt. Quare uniuersorum principum consensu Pontificia constitutio vires atque robur obtinuit.* Distinguitque porro inter jus scriptum Pontificis & consuetudinem Germanorum. Salvare conatur Tellez Gregorii constitutionem, sed Thomam falsitatis arguit, qui dicit: *que usque ad ista tempora perseverat.* Quod reliquum est Martino, Thomæ & Henrico Hosliensi, si citra malitiam solo historię errore seducti, id scripserint, concedimus, quod tot Imperii Officiales ab Ottonis III. ad nostra tempora elegerint Imperatorem, sed non exclusis reliquis principibus, de quo etiam non loquuntur. Imprimis notabilia sunt verba, quibus sententiam de Officialibus eligentibus, claudit Martinus, nimirum enumeratis Principum officiis, dicit: *unde versus:*

Moguntinensis, Trevirensis, Colonienfis,

Quilibet Imperii fit Cancellarius horum,

Et Palatinus Dapifer: Dux portitor ensis,

Marchio prapositus Camera, Pincerna Boemus.

Hi statuunt domum cunctis per secula summum.

Nihil hic dicitur, quod soli eligant, sed tantum, quod domum statuunt, h. e. quod officiales sint. Post tempora

C

Ru-

Rudolphi vero hi versus immutati fuerunt, & ipsi insertum, quod hi principes essent Electores. Sequentem enim in modum profert Jo. Craws, Presbyter in Motznig, qui ab initio sec. 15. vixit, & a Madero editus est.

*Hi Moguntinus, Treverensis, Colonienfis
Quilibet Imperii sit Cancellarius Archi,
Inde Palatinus dapifer, Dux portitor ensis,
Marchio prapostus Camera, Pincerna Bohemus,
Hi faciunt Regem, servant hoc ordine legem,
Atque creant Dominum cunctis per secula summum.*

Miror tandem, quod Bellarminus ad stabiliendam suam de Electorum origine sententiam, in tractatu de translatione Imperii, adeo confidat Martino Polono, quem tamen in libro de Scriptoribus Eccles. p. 200. *Virum allegatione indignum, simplicem, & fabellas pro historiis obrudentem, qualis esset illa de Johanna Papa femina*, appellat. Quam contradictionem, Bellarmini & ejus asserti causa, notare debui.

*Aliud dubi-
tandi argu-
mentum ex
Strikere de-
sumum.*

Missis his alia videamus dubitandi argumenta, & ut ab antiquissimo exordiar, suppeditat illud Poeta Germanicus nomine Strikere, qui Epicum poema quoddam conscripsit de Caroli M. & Rulandi facinoribus. Non nisi fragmentum producere valeo, quod de historia patria & Jure publico Germaniae summe meritis vir Melchior Goldastus, in eruditissimis notis ad Paræneses veteres, & quidem ad paræneses Tyrolis, Scotorum regis, p. 361. profert. Loquitur Strikere de septem Officialibus Imperii, finitque sententiam his versibus:

*Das si da iemer mere
Ir Künige chronin und turn
Und das recht niemer verturn.*

Sen-

Sensus est, quod hi principes jus habeant eligendi & coronandi Imperatorem, & quod illud nunquam perdant. Strikere de tempore Caroli M. loquitur, ac si jam hoc regnante, septem fuerint ad hoc constituti principes, ut eligerent Imperatorem ex quadam prerogativa juris. Goldastus ipse, dum hæc perpendit verba, nescit quid dicat: nam contradicunt quasi ex instituto sententiæ, quod Electores post Fridericum II. jus suum nacti sint. *Quod nescio, inquit Goldastus, si vaticinium est, & nostra tempora tangat* Dum quisvis Poeta Vates dicitur, hoc in sensu pro vaticinio est habendum. Sed si quid mei iudicii est, duo imprimis sunt determinanda, antequam de hoc autore sententia dici possit: Nimirum an Poetæ testimonium valeat in rebus historicis? & tandem quo tempore vixerit Strikere vir incognitus? Ad primum quod attinet, dum

- - - *Pictoribus atque Poetis*

Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas,
historici munere male funguntur, non autem omni autoritate testandi destituuntur. Quis negabit Persio, quod olim aves locutæ fuerint Romæ, dum canit:

Quis expedit vit psittaco suum hæc?

Corvos quis olim concavum salutare

Picamque docuit nostra verba conari?

Negamus autem Persio victoriam Caligulæ a Germanis reportatam, dicenti de illa Sat. 6. v. 47.

- - - *Missæ est a Casare laurus*

Insignem ob cladem Germana pubis.

Silius Italicus pro Poeta historico ab omnibus habetur, eisdemque haud infucatum dicendi genus, nullam dubitandi reliquit causam. Enimvero, quia plures Poetæ ingenii inventis seducti, hunc tramitem non sequuntur, consultius est, sub beneficio inventarii eorum relationes recipere. Vi hujus

*An Poetæ
testimonium
in rebus hi-
storicis va-
leat?*

Quis Strikere fuerit, & quo tempore vixerit?

beneficii nunc etiam inquirendum est, quis Strikere fuerit? Non nisi duos inveni, qui hujus Poetae mentionem faciunt, Goldastum nimirum in jam allegato paræneticorum opere, & Lambecium in Comment. de Biblioth. Cæs. Lib. 2. c. 5. p. 384., ut taceam Morhofium, qui in *Unterricht von der Deutschen Sprache* / c. 7. p. 310. paucissima sine dubio ex Goldasto & Lambecio deprompta adfert; & Nesselium, qui in *Sciagraphia magni corporis historici* p. 17. idem fecit. Christianus Gryphius in actu oratorio *von der Deutschen Sprache Alter* / nostrum plane omittit, id quod etiam Hoffmannswaldavius, in præfatione suorum poematum, fecisse animadverto, qui viri alias de vetustissimis Germaniæ Poetis, maxime solliciti sunt, quod tamen factum esse arbitror ob penuriam notitiæ. Ad Goldastum itaque quod attinet, hic solus ætatem poetæ innuit, dicens: *Strichere qui ante quingentos annos fuit*; edidit autem Goldastus Paræneticorum opus Anno 1604., quo sequeretur, quod in seculo undecimo circa annum 1080. plus minus vixerit. Lambecius allegato loco cautius procedens autoris ætatem non pandit, dicit tantum, quod *codex, qui in Bibliotheca Casarea invenire est, contineat poema de rebus gestis Caroli M. & Ruolandi antiquis rhythmis Germanicis*, quorum autor ipse se Stricherum appellaret, communicat postea rubricam & initium libri, illa sequens est: *Dis Duoch ist von Chunich Karl und von Ruoland gemacht / wie sie din Heibenschafft uberhomen*. Sed accuratius examen est instituendum, nimirum in ipsos rhythmos autoris, & ejus stylum inquirendum est, annon probabilibus conjecturis, si destituimur veritatis demonstratione, aliquid de ipsius ætate colligere liceat. Ipse Strikere, seu Stricher, ut Lambecius mavult, non adeo obscure scribit, ejus verba intelligibilia sunt, nec adeo

adeo a seculi nostri verbis declinant. Probationis causa in
medium proferam epilogum Poematis, ut ille a laudato
Lambecio l. c. p. 389. communicatur:

Dis Duoch hat hie ain ende
 Dar an ich ellende
 Sie gedienc han
 Uff trost niht uff wan/
 Minen lieben Serren/
 Des witen un verrren
 Tugent sint bechant.
 Naden uber elliu lant/
 Der geruche mir von schulden
 Verliben seiner hulden
 Immer loblich zerwerben/
 Biz an min sterben/
 Un och geruche/
 Sweime er diz buche
 Vor im lesen hâizze/
 Un siver darzu erbâizze
 Die gedenden min innerliche
 Sinz Got von himelriche
 Und och sivenne er ez ansche/
 Daz er darzu veriche/
 Ich si im liep.
 Swelich immer rebâm diep
 In diz buches wil entweren/
 Den muzze Got uneren/
 Geschant un ubele gelingen/
 Darzu diu ogen usspringen.
 Des helfe mir der süzze Jesus
 Der da a himmel habe bus
 Daz ist der vil-herc Christ
 Des riter Karl ie gewesin ist.

Conferamus quæso hanc linguam cum illis sermonis patrii
monumentis, quæ seculo nono scripta sunt, & videbimus,
quod

quod ætate multo junior sit hic Strikere ac Goldastus putat. Fœdus inter Ludovicum Germaniæ, & Carolum Galliæ Regem Argentorati A. 842. pactum, quod a Nithardo Hist. L. 3. allegatur, sic se habet: In Godes minna / ind durch des Kristianes folches ind unser bedhero gehaltenissi son thesemo dage fram mordes / so fram so mir Got gvizzei indi mahd furgibit / so hald ih thesan minan brudher . . . so so man mit rehtu sinan Bruodher scal / inthi uthaz er mig so so ma duo indi mit Lutherem inno theinni thing ne gegango zhe minan twillon imo . . . ce scadhen tverhen. Otfridus Monachus eodem tempore scripsit, juvat etiam ex illo quædam verba, quibus conclusit versionem evangeliorum, & quæ a Lambecio a. l. p. i 56. primo producuntur, adferre:

Selben Kristes stiuru
 Joh sincra gmadu
 Din un zi thiu gisferit
 Si stode hiar gimierit
 Din nu mines uuortes
 Giferit heimortes
 Joh uilles duan nuenti
 Mit thiu ih suar ferenti. &c.

*Strikere il-
 lam ætatem,
 quam Gol-
 dastus pu-
 tat, non at-
 tingit.*

Hæc differentia non est duorum seculorum, sed plurium, nam si perpendimus etiam illum loquendi modum, quo usus est Wolframus Eschelbachius in dem Helden-Buche / qui vixit circa Friderici Barbarossæ tempora, cujus verba allegare spatium non permittit, dicendum est, quod Strikere magis ad illius vel etiam ad Winsbekii ætatem accedat, quam quod seculo undecimo scripserit, ut Goldastus inconsiderate putat. Quin imo dum fragmentum nostri poetæ, quod edidit Lambecius a. l. p. 387. accuratiori oculo inspicio, hæc invenio verba in præfatione:

Diz ist ein altes mære
 Un hat es der Strichere

Genia

Geniwet durch der werden gunst
Die noch minnent hovelich chunst
Den sol hiemit gedient sin.

Non fuit Strikere hujus historiae autor, quam antiquam appellat, ein altes märe / sed illam tantum in rhythmos coegit, hoc autem de historia Caroli M. dicere non potuisset, si ipse seculo undecimo vixisset. Ut itaque revertar, ad ipsius locum de Electoribus, ego persuasus sum, quod eo tempore vixerit, cum jam Officiales Imperii prerogativa quadam praeter ceteris gauderent principibus, quorum originem cum ipse nesciret, retulit ad Caroli M. ætatem. Et tandem ex praemissis fatemur, jam Carolo vivente, fuisse Imperii Officiales, qui data occasione, tanquam primi status, prima in Comitibus haberent vota, etiamsi eo tempore officium ad dies vitae tantum concedebatur.

Nobiliore autem sunt rhythmus alterius cujusdam poetæ Germanici, quem Goldastus in Paræneticorum veterum opere p. 360. nominat den tugendhafften Schreiber. Hic de septem Electoribus loquitur sequentem in modum:

Siben Fürsten sint des welt
Das ein Römisch Kunic en ist zweln benant/
Die entiesent niht wans wes der edel gert
German von Turingen lant.

*Autoris des
tugendhaff-
ten Schrei-
bers & Rei-
mari von
Zweter loca
de Electori-
bus*

Adjungamus huic alium ejusdem ætatis & linguæ vatem, nomine Reinmar von Zweter / ab eodem allegatum p. 361. qui de septem Electoribus loquitur, quod eligere & etiam exautorare Imperatorem valeant:

Tu sehen vur uch des Riches welere/
Den ir nu welt das er si schanden lere/
Und also das ir versuchent/
Werde er ir lieb so stet im eben
Und sie des niht so lat ir geben
Das riche wider zehant / so irs geruchen.

Sed

*In aetate
horum Poe-
tarum inquie-
ritur.*

Sed videndum est, quo nam aetate etiam hi scripserint. Goldastus in Paræneticorum opere Tyrolis Regis Scotorum, Winsbekii & Winsbekiæ paræneses vetustis rhythmis germanicis scriptis simul edidit, & locis parallelis diversorum Poetarum ejusdem aetatis, inter quos etiam nostri duo, illustravit, in titulo autem Tyrolis, Winsbeckii & poetriæ Winsbekiæ operum, hæc de ipsorum aetate loquitur: *Ab hinc annos CCCXos, & quod excurris, scripta lingua Theutonica.* Edidit suum opus Goldastus A. C. 1604. sequitur itaque vixisse der tugendhafte Schreiber / & Reinmar von Zweter in seculo duodecimo, quod fortassis aetatem attingit Henrici V. Imperatoris. Si hoc cum veritate conveniret, insidias struerent hi auctores sententiæ nostræ, plusquam alii. Etiam acquiescere essemus coacti, nisi doctissimus vir Jo. Georg. Eccard, in Historia studii Etymologici, c. 19, p. 161. dum de opere Goldasti disserit, occasionem eruendi veritatem, præberet. Perhibet eruditus vir, se vidisse in Bibliotheca Bremensi opus poematum germanicorum, ex quo edidit Goldastus paræneses Regis Tyrolis & Winsbekiorum. Delituit hoc opus primo apud Baronem Hohensaxium in arce Forstekia, postea illud acquisivit Bartholomæus Schobingerus patricius S. Galli, a quo nactus est Goldastus. Cum hic diem obiret, in Bremenlem Bibliothecam prima pars translata fuit, parte secunda perdita. Nihilominus primæ parti præfixus erat index omnium totius operis poematum, quem Eccardus communicat. Sunt centum & triginta octo a tot poetis in certamine musico uno tempore decantata, quod innunt verba indici adjecta: *Die hie gesungen hant nu zentale / sind ir C. und XXXVIII.* Sed liceat mihi recedere à sententiâ horum eruditissimorum virorum, cum ipsorum tamen pace. Nam persuadere mihi non valeo quod hi scripserint seu cantaverint

rint seculo duodecimo, sequenti causa permotus. Inter ^{Juniores} Poetas enumeratos, video numero 45. Herr Walter von ^{sunt ac Goldastus pu-} der Vogelweid / 48. Herr Wolfram von Eschenbach / ^{rat.} 76. Klingsore von Ungerland / 135. Meister Heinrich Frobenlop. Sed de horum poetarum ætate scimus, quod multo sint juniores. Quod Klingsohre / Wolfram von Eschenbach & Walter von der Vogelweid in seculo decimo tertio vixerint, testatur Spangenbergius, qui allegatur a Wagenfeilio nostro in tractatu von der Meister-Singer holdseligen Kunst c. 4. p. 510. Et quod Meister Heinrich Frauenlob Theol. Argentinensis in seculo decimo quarto claruerit, scriptum reliquit Albertus Argentinensis : Anno Domini 1317. inquit, *sepultus est Henricus dictus Frauvenlob in Moguntia, in ambitu majoris Ecclesia . . . qui deportatus fuit a mulieribus ex hospitio usque ad locum sepulturae, & lamentationes & querela maxima audita fuerunt ab eis, propter laudes infinitas, quas imposuit omni generi femineo in dictaminibus suis. Tanta etiam copia fuit vini fusa in sepulcrum suum, quod circumfluebat per totum ambitum Ecclesie.* Quicquid itaque colligere conatur Goldastus ex nominibus Poetarum hujus certaminis numero 1. Keyser Heinrich / 2. Kunig Chunrat der jüngere / 4. Kunig Benzjel von Beheim / quæ nomina ficta sunt, sicuti 3. Kunig Tyrol von Schotten / qui nunquam in rerum natura fuit, ut ex Boethio, Buchanano & Jonstono scimus, & 102. der Zughendhafte Schreiber / nec non ipsius Henrici, Magistri Argentinensis adjectum nomen Frauenlob ; Ego persuasus sum, quod hi Poetæ omnes circa finem seculi decimi tertii, quo tempore maxime floruit Poesis Germanica, die Meister-Sänger-Kunst / vitam egerint. Sed cum hoc tempore Collegium Electorale esset jam confirmatum, Poeta qui vo-

catur der Zughendhafte Schreiber / & Reinmarus non Ziver / recte sine omni sententiæ nostræ jactura, nominare poterant, die Sieben Reichs-Wehere. Interim optamus, ut eruditissimus Eccardus in opere quod molitur de lingua Germanica, differentiam hujus linguæ per singula secula ostendat, quo lapide Lydio in posterum uti possimus ad evitandam Autorum confusionem.

Aliam objectionem movent Acta Anglicana.

Ad aliud dubitandi argumentum nos convertamus. Hoc nobis in aleam ponunt Acta publica Anglicana, ad Mandatum Reginæ Annæ per Thomam Rymer emissa T. 1. qui prodiit Lond. A. 1704. pagina 762. Doleo, quod ipsum opus evolere non liceat. Pauca exemplaria adhuc vidit Europa, & forsitan præter illud, quo donavit societas Anglicana eruditissimum Menkenium, historiarum Prof. in Acad. Lipsiensi, nullo alio Germania gaudet. Inspiciamus itaque Acta Eruditorum A. 1709. mens. Dec. p. 535. ubi excerpta vidimus hujus operis verba, quæ ad nos spectant. Nimirum cum divisa esset Germania in Electione Richardi & Alfonsi, Romanus Pontifex epistolam mittit ad Richardum, ut compareat & audiat se componentem ista dissidia ipsum inter atque Alfonsum. *Hic prolixè, inquitur eruditissimi collectores, antiquissimus eligendi Reges Germania modus, & ut in epistola dicitur, a tempore, cujus memoria non existat, refertur. Mentio fit septem Electorum, intra annum & diem, postquam vacet Imperium, a Moguntino & Comite Palatino Rheni vel alterutro, Francofurtum convocandorum, quo qui ad statum diem conveniant, licet duo tantum sint, legitimam electionem possint perficere. Electum, siquidem consentiat intra annum & diem ab electionis tempore, per Coloniensem Aquisgrani coronandum, & homagia tum ipsi esse præstanda. Discors si sit electio, Judicium esse Palatini Comitibus,*

mitis, & si hic rem nequeat conficere, sedis Apostolica. *Resolutio*
 Ut ingenue sententiam meam de hoc documento dicam, *bujus dubii.*
 obstat defectus ipsius operis a Rymero editi. De istius an-
 tiquitate autem dubitare vix licet, siquidem quodvis Ar-
 chivum & ex illo producta Instrumenta veritatis & solenni-
 tatis habent præsumtionem. Quis etiam in Anglia, ut
 quandam erroneam opinionem, quæ peregrinas res tantum
 tangit, fulciret, operosum falsum committere vellet? Fal-
 sarii enim omnes spem lucri pro scopo habent. Verum
 enim vero carere possumus hoc Anglico libro: nam unde-
 cim annis ante ejus editionem hæc eadem Epistola ex mo-
 numentis autentis ab Illustri Leibnizio in Prodromo Co-
 dicis Juris Gentium Num. 14. promulgata fuit, quæ per o-
 mnia cum illa Codicis Anglici concordat. Plenius referre
 hic superfedeo, siquidem Leibnizianum opus in omnium
 manibus est. Sed ut brevibus respondeam, primo conscri-
 pta est hæc Epistola post Richardi & Alfonsi electionem,
 quæ ultima erat, ubi præter Electores reliqui etiam prin-
 cipes ad hæc Comitia convocabantur. Notabilia sunt ver-
 ba ipsius allegatæ Epistolæ §. 4. *Cum Prælati, Ducibus &*
aliis ibidem presentibus, deliberatione præhabita, de ipso-
rum communi consilio & assensu. Sed sine dubio Officiales
 præ reliquis summa autoritate usi sunt, quemadmodum
 etiam in antecedentibus electionibus factum fuisse arbitror.
 Secundo, quod electores vocentur Principes a Pontifice,
 non erat contra stylum Romanum, per hoc verbum desi-
 gnantem omnes eligentes, quo etiam veniebant reliqui Im-
 perii Principes præfentes. Hoc declarant verba Pontificis
 Alexandri IV. ad Gerardum Archiepiscopum Moguntinensem,
 quem sub pœna excommun. vetat, ne Friderici II. nepotem
 Conradinum in Imp. eligat, apud Leibnitzium a. l. num. 13.

In omnes Electores qui memoratum puerum, ad hoc nominare, vel eligere, seu in ipsum consentire volunt, excommunicationis sententiam promulgamus. Putat Leibnizius, ac si in hac Epistola antiquissima contineretur electorum mentio, sed cap. Venerabilem X. de El. & El. pot. ab Innocentio III. latum, quod pag. 14. jam allegavimus, antiquius est. Nos autem Electorum nomen, ab eo tantum tempore secundum excellentiam sumimus, quo soli Officiales Imperii reliquis statibus exclusis, & non convocatis, summum hocce negotium ad se traherent. Ita sumitur ab historicis Germaniæ, qui tantum post electionem Rudolphi de illis loquuntur. Siquidem notatu dignum, quod in actis electionis Conradi IV. seu in Principum Germaniæ testimonio de Conradi electione apud eundem Leibniz. l. a. num. II. nihil dicatur de Electoribus, sed hæc tantum verba conspiciuntur: *Nos qui patres & Imperii lumina reputamur.* Nec hoc elogium Officiales inter titulos retulerunt, nisi post Rudolphi electionem. Rudolphus enim primus est, qui in diplomate apud Lambec. de Bibl. Cæs. L. 2. c. 8. p. 828. quod 1275. Augustæ Duci Bavarix concessum, Officiales Imperii Electores nominat: Idem quod inter historicos, quod ego quidem sciam, primo fecit Alb. Argentinensis, vid. sup. p. 9. Ex quibus colligere possumus, quod illud vocabulum Italicum penes nostrates antea in usu non fuerit: Peregrini autem deponunt testimonium de re ipsis non adeo cognita, cujus fidem sequi nobis adeo consultum non erit.

*Dubium est
diplomate
Rudolphi I.
hauritum.*

Ultimum quod dubium quoddam movere potest argumentum, est diploma a Rudolpho I. Imperatore Wenceslao Regi Bohemiæ concessum. Proferunt illud Goldastus de Regno Bohemiæ, Lambecius de Biblioth. Cæs. L. 2. c. 8. p. 830. Bohuslaus Balb. in Miscell. hist. Reg. Boh. L. 8. P. 1.
Eo

Eo tempore in quæstione versabatur, an Rex Bohemiæ inter Electores Imperii numerari possit? Hic enim explicanda sunt verba Alberti Stadenſis & Epko Repkovii supra p. 12. allata, quæ si generaliter accipere velimus, falsum continent, limitatione autem adjecta, declarant historiam. Nimirum Rex Bohemiæ ab antiquissimis temporibus inter Officiales tuit, si vel a patre vel matre Germanica esset prognatus. Dicam autem ipsi scripserunt, si a slaviciſis ^{Rex Bohemiæ} seu peregrinis parentibus esset genitus, ut Wenceslaus ^{nia si natione Slavi,} Monoculus Primislai filius, cujus pater Slavi, mater Constantia Belæ Regis Hungariæ filia. Quod declarant verba ^{ab electionis negotio excluditur.} juris provincialis Alemannici, edit. Argentoratensis, quam sententiam debemus Lambecio l. a. p. 327. Der Bierd ist der König von Böhem / des Reichs Schenck / und soll dem König den ersten Becher bieten. Doch ist zu wissen / daß der König von Böhem kein Kur hat / wenn er nit ein Teutscher Man ist. Den die vier Leyen Fürsten sonen Teutsche Man sein von Vatter und Mutter / oder von eynt wederm. Hoc sine dubio ex odio erga Slavicam nationem, quæ tanta crudelitate Christi nomen persequatur, factum est. Et etiamnum in Lusacia, in literis nativitatibus opificum legitur: Daß er von ehelichen Teutschen Eltern und kein Wend sey. Quidam autores, qui rem ea qua par est accuratione non perspexerunt, Regem Bohemiæ adeo ex ordine Officialium & Electorum Imperii expunxerunt, uti jus provinciale Alemannicum c. 155. & jus feud. Saxon. ejusque loco Ducem Bavariz ponunt, v. Schilt. ad c. 8. Jur. Feud. Alem. Quia imo vetus liber de beneficiis, cujus editionem adornavit Illustris Thomastus, Universitatis Hallensis Director, in Selectis Feudalibus Tit. I. §. 12. p. 102. sine dubio omit-

tendo Regem Bohemiæ, sex tantum Officiales Imperii nominat. *Rex quem eligunt Teutonici, sunt verba, cum Romanam vadit ordinari, secum ibunt de Jure sex Principes, qui primi sunt in electione,* (hæc verba etiam ea, quæ in antecedentibus de prærogativa Officialium dixi, declarant) *ut pateat Apostolica Regis justa electio.* Hoc eo deduxit quosdam eruditissimos viros, ut Bohemiam non esse juris Germanici, sed Slavici, dixerint, defectumque personæ, toti Regno proprium fecerint. vid. Exc. Cocceji Jurisprud. publ. c. I. §. 14. c. 3. sect. 4. §. 64. Quod autem in Officiali Imperii requirebatur, id non observamus factum esse apud reliquos Imperii Principes, nimirum quod non essent status, si non a patre & matre Germanica nati. Dubium etiam Regi Bohemiæ motum, interdum magis ex odio erga personam quam gentem, profluxisse credo, vide Eruditissimi Hertii disp. de renovato Imperii & Bohemiæ nexu §. 9. p. 21. Sed hæc *ως ἐν ἀπόδω*: ad memoratum diploma Rudolphinum me accingo. Quia Wenceslaus Bohemiæ Rex status quæstionem à Cœlectoribus suis patiebatur ob jus Electoratus & Pincernatus, Rudolphus Imperator, qui huic Wenceslao filiam in matrimonium collocaverat, Anno 1290. in Comitibus Erfordiæ celebratis, per solenne diploma jus Electoratus & Pincernatus Bohemiæ Regi confirmat.

Rudolphus I. Regi Bohemiæ jus eligendi confirmat. *Rudolphus, Dei gratiâ Romanorum Rex, semper Augustus, universis Sacri Imperii Romani fidelibus presentes literas inspecturis gratiam suam & omne bonum. Quanto jura personarum prodierint in lucem notitiâ clariore, tanto liquidius posteritati successure materia altercandi tollitur. Inquisitionis igitur circumspectæ prahabita indagine, scrutinioque solerti scire desideravimus, quid quantumque juris in Romano competat Imperio & in electione Romanorum Regis futuri Imperatoris inclyto Regi Bohemiæ,*

hemia, Principi & filio nostro charissimo & heredibus ipsius. Quo facto Principum, Baronum, Nobilium & Procerum Imperii, nec non veteranorum communi assertione & concordia testimonio communis assonante, ipsum Regem Bohemia Imperii debere Pincernam esse, jus ac officium Pincernatus apud eum, nec non ejus heredes jure hereditario residere. Exstitit etiam dilucide declaratum, predictum Regem Bohemia, & suos heredes in electione Regis Romanorum futuri Imperatoris cum ceteris Electoribus habere debere ad similitudinem aliorum Electorum eligendi plenarium jus & vocem. Hac vero jura Electoratus & Pincernatus nedum dicto Regi & suis heredibus didicimus competere, sed etiam suis Progenitoribus, Abavis, Atavis, Proavis, Avis pure plenissime compete-
 bant. Volentes itaque dicti Regis ac heredum suorum dispendiis cavere, jus & officium Pincernatus in Imperio sibi & heredibus ejus & non aliis competere & in Electione Regis Romanorum futuri Imperatoris habere jus & vocem clare recognoscimus, approbamus & presentium testimonio profitemur. Si quid autem diminutionis vel calumnie, quod non credimus, cavilliose, malitiose vel subdole possit opponi, supplemus de plenitudine potestatis. In cujus rei testimonium presens Scriptum Majestatis nostra Sigillo fecimus communiri. Datum Erfordia VI. Kalend. Octobr. Indict. III. anno Domini MCCXC. Regni vero nostri XVII. In hoc diplomate sequentia inprimis verba sententiae nostrae contradicunt: Hac vero jura Electoratus & Pincernatus nedum dicto Regi & suis heredibus didicimus competere, sed etiam suis Progenitoribus, Abavis, Atavis, Proavis, Avis pure plenissime compete-
 bant. Quamquam plura ad haec verba essent monenda, hoc unicum tamen ad nos principaliter spectat, quod Imperator factus sit, jam Abavos & ultiores Regis Bohemiae Antecesso-

Verba hujus diplomatis nostrae sententiae contraria.

cessores, jure Electoratus gavisos esse, ac si jam antiquissimis temporibus confirmati fuissent Electores. Enimvero jus Electoratus hic sumitur pro voce in Electione, qua utebantur officiales primario quidem, sed & una cum reliquis Imperii Principibus. Adhuc alia proferre possem dubia, quæ autem per resolutionem jam adductorum facile dirimi possunt.

*Argumen-
tum ex Dis-
sertatione
collectum.*

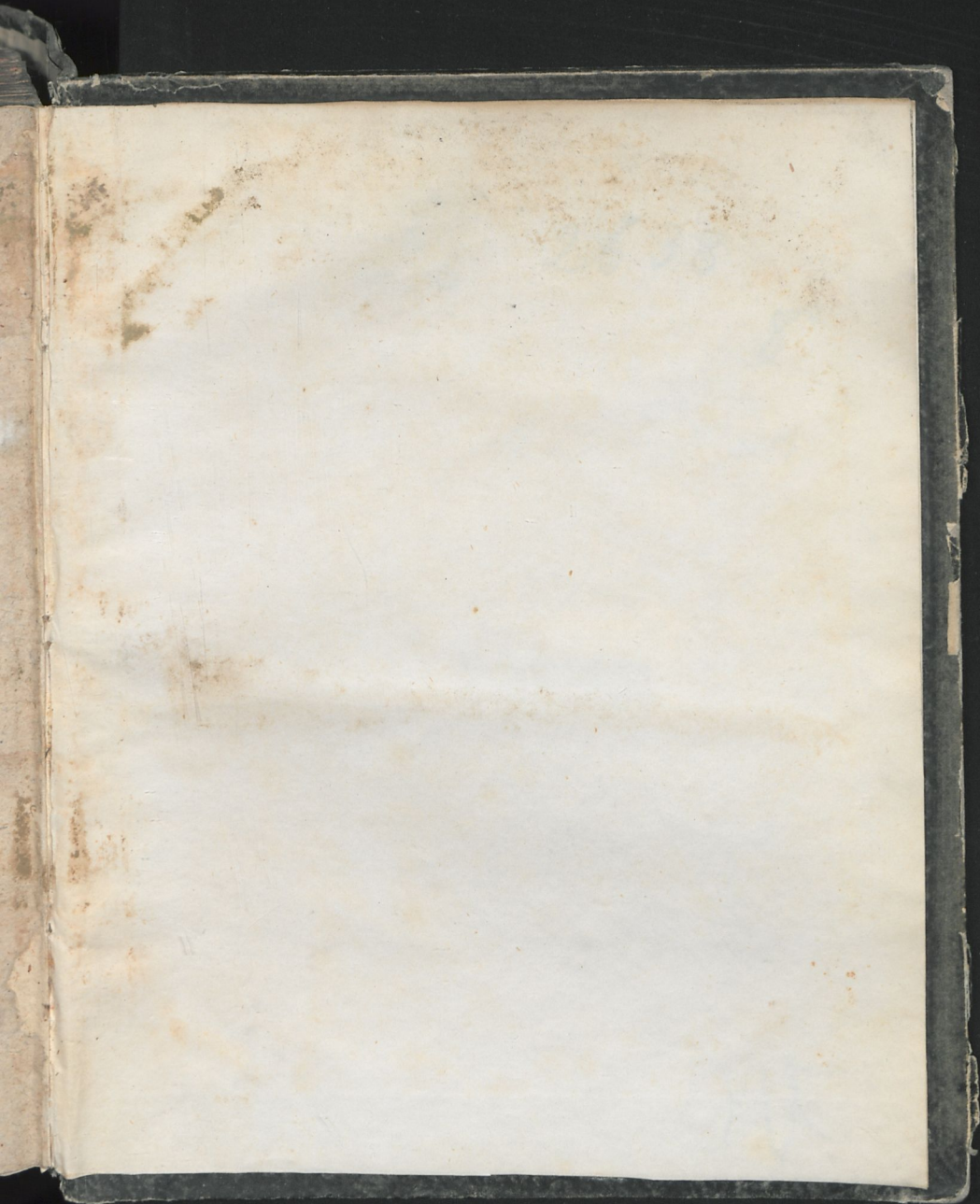
Quod reliquum, unico verbo adhuc repetam sententiæ nostræ argumentum in antecedentibus per tot rationes confirmatum. Etiam si ab antiquissimis temporibus omnis populus elegerit, nihilominus Officiales, imprimis autem Archiepiscopi, Imperii Cancellarii, magna autoritate pollebant, ita ut eorum vota pondus quasi essent totius electionis: cum autem officiales seculares hereditario jure officii dignitatem in gente sua retinere cœperunt, Electoralis dignitatis fundamenta paulo declaratius egerunt, & pedetentim reliquos status excluderunt, quod à tempore forte Friderici I. ad Rudolphi I. usque electionem factum. Tandem à Rudolphi electione privative acquisitum jus, tranquille & nemine contradicente exercent. Ad nomen Electoris quod attinet, hoc citius usurpatum fuit à peregrinis, imprimis Italis, & illo insigniverunt omnes eligentes imprimis officiales, qui præcipui in electione. Denique ab ipsis officialibus assumtum fuit, peracta Rudolphi electione.

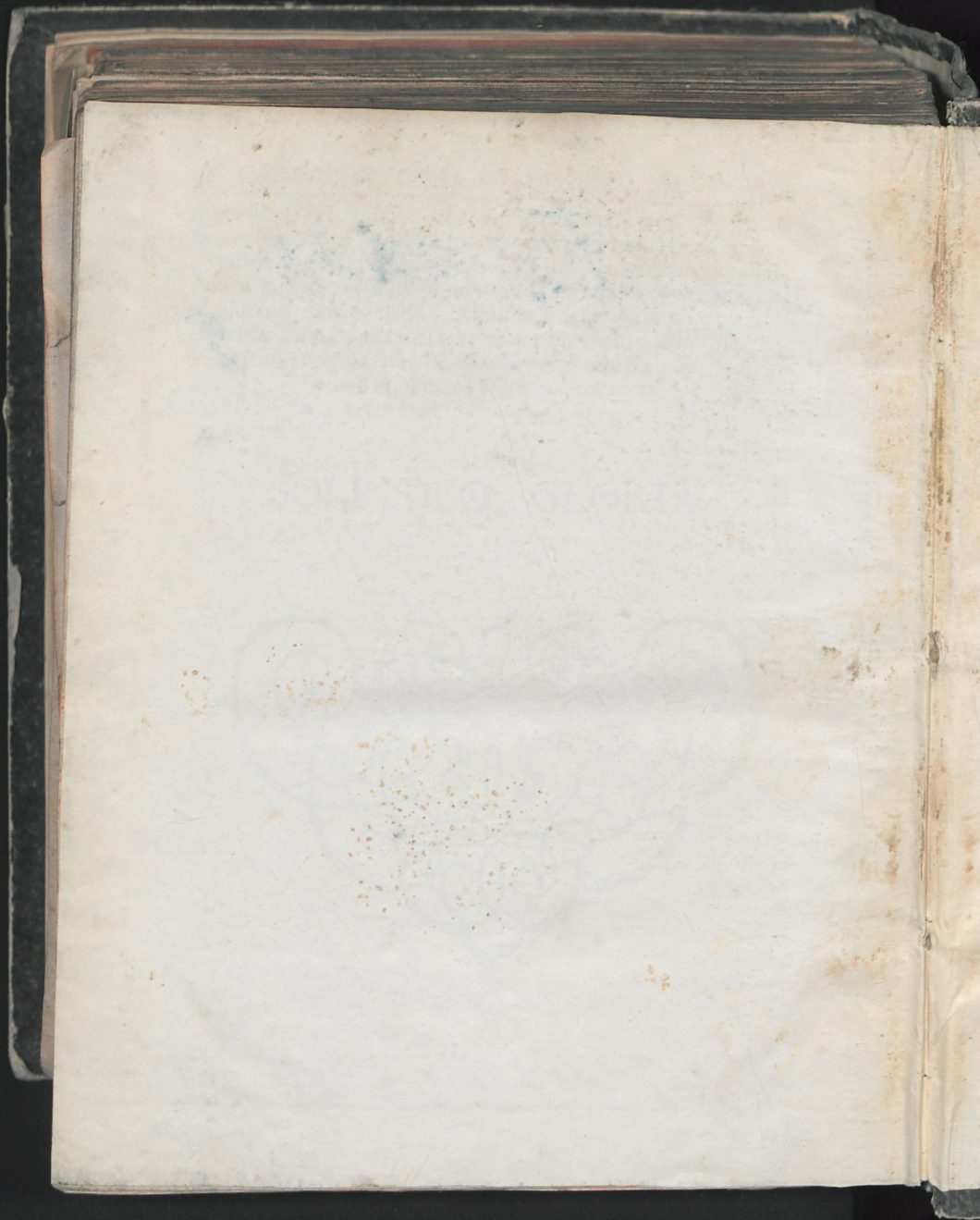
COROLLARIA.

- I. *Ex natura juris legum ferendarum in Imperio omni status ad capitulationem consiciendam concurrat. Vi acquisiti juris electionis, A. B. & præscriptionis soli Electores hoc jus sibi vindicant.*
- II. *Angli qui Wicths vocantur, fundati sunt in jure naturali, & eorum intentio nostri Imperii legitime convenit.*

S. D. G.

Fc 2638.

80

1620 - 1751

ULB Halle

003 564 878

3

TA-01

7-6 11.7

VON 18

VON 17

mt

11

ANALECT

ORIGINE

DISPUTA

EVCHARIVS

JACOB C
ANNO 1511

ALTDOR
TYPIS K

12

11

Handwritten mark

M,

